

JAR - 4 / 2

E-ISSN: 2687-3338

AUGUST 2022

JOURNAL OF
AVIATION
RESEARCH

HAVACILIK ARAŞTIRMALARI DERĐİSİ

4 / 2

maltepe university
i s t a n b u l www.maltepe.edu.tr

JOURNAL OF
AVIATION
RESEARCH

HAVACILIK ARAŞTIRMALARI DERĐİSİ

4 / 2

İSTANBUL - 2022

JOURNAL OF
**AVIATION
RESEARCH**

HAVACILIK ARAŞTIRMALARI DERĐİSİ

Yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası hakemli, açık erişimli ve bilimsel bir dergidir.

Cilt: 4
Sayı: 2
Yıl: 2022

2019 yılından itibaren yayımlanmaktadır.

© Telif Hakları Kanunu çerçevesinde makale sahipleri ve Yayın Kurulu'nun izni olmaksızın hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz. Yazıların bilim, dil ve hukuk açısından sorumluluğu yazarlarına aittir.

Elektronik ortamda yayımlanmaktadır.
<https://dergipark.org.tr/jar>
Ulaşmak için tarayınız:

This is a scholarly, international, peer-reviewed, open-access journal published international journal published twice a year.

Volume: 4
Issue: 2
Year: 2022

Published since 2019.

© The contents of the journal are copyrighted and may not be copied or reproduced without the permission of the publisher. The authors bear responsibility for the statements or opinions of their published articles.

This journal is published digitally.
<https://dergipark.org.tr/jar>
Scan for access:

Yazışma Adresi:
Maltepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulu,
Marmara Eğitim Köyü, 34857
Maltepe / İstanbul

Kep Adresi:
maltepeuniversitesi@hs01.kep.tr

E-Posta:
jar@maltepe.edu.tr

Telefon:
+90 216 626 10 50

Dahili:
2280 veya 2286

Correspondence Address:
Maltepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulu,
Marmara Eğitim Köyü, 34857
Maltepe / İstanbul

Kep Address:
maltepeuniversitesi@hs01.kep.tr

E-Mail:
jar@maltepe.edu.tr

Telephone:
+90 216 626 10 50

Ext:
2280 or 2286

JOURNAL OF AVIATION RESEARCH

HAVACILIK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Yayın Sahibi

Maltepe Üniversitesi adına
Prof. Dr. Edibe Sözen

Baş Editör

Doç. Dr. İnan Eryılmaz

Editör Kurulu

Doç. Dr. İnan Eryılmaz
Doç. Dr. Deniz Dirik
Doç. Dr. Yasin Şöhret
Dr. Öğr. Üyesi Şener Odabaşoğlu
Prof. Dr. Şahin Karasar
Dr. Öğr. Üyesi Leyla Adiloğlu Yalçinkaya
Dr. Tamer Saraçyakupoğlu

Dil Editörleri

Doç. Dr. Deniz Dirik
Dr. Öğretim Üyesi Tuğba Erhan

Yayın ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Cem Harun Meydan
Prof. Dr. Dukagjin Leka
Prof. Dr. Ender Gerede
Prof. Dr. Ferişt Kolbakır
Prof. Dr. Osman Ergüven Vatandaş
Doç. Dr. Akansel Yalçinkaya
Doç. Dr. Asena Altın Gülova
Doç. Dr. Burcu Güneri Çangarlı
Doç. Dr. Engin Kanbur
Doç. Dr. Ferhan Sayın
Doç. Dr. Florina Oana Virlanuta
Doç. Dr. Güler Tozkoparan
Doç. Dr. Hakkı Aktaş
Doç. Dr. Mehmet Kaya
Doç. Dr. Önder Altuntaş
Doç. Dr. Özgür Demirtaş
Doç. Dr. Rüstem Barış Yeşilay
Doç. Dr. Semih Soran
Dr. Öğr. Üyesi Birsen Açıkcel
Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin Uzunbacak
Dr. Öğr. Üyesi Muhittin Hasan Uncular
Dr. Öğr. Üyesi Rukiye Sönmez
Dr. Öğr. Üyesi Tahsin Akçakanat
Dr. Öğr. Üyesi Uğur Turhan
Öğr. Gör. Rıza Gürler Akgün

Grafik Tasarım

Rıza Gürler Akgün

Owner

On behalf of Maltepe University
Prof. Edibe Sözen, Ph.D.

Editor in Chef

Assoc. Prof. Dr. İnan Eryılmaz, Ph.D.

Editorial Board

Assoc. Prof. İnan Eryılmaz, Ph.D.
Assoc. Prof. Deniz Dirik, Ph.D.
Assoc. Prof. Yasin Şöhret, Ph.D.
Asst. Prof. Şener Odabaşoğlu, Ph.D.
Prof. Şahin Karasar, Ph.D.
Asst. Prof. Leyla Adiloğlu Yalçinkaya, Ph.D.
Tamer Saraçyakupoğlu, Ph.D.

Language Editors

Assoc. Prof. Deniz Dirik, Ph.D.
Asst. Prof. Tuğba Erhan, Ph.D.

Editorial and Advisory Board

Prof. Cem Harun Meydan, Ph.D.
Prof. Dukagjin Leka, Ph.D.
Prof. Ender Gerede, Ph.D.
Prof. Ferişt Kolbakır, Ph.D.
Prof. Osman Ergüven Vatandaş, Ph.D.
Assoc. Prof. Akansel Yalçinkaya, Ph.D.
Assoc. Prof. Asena Altın Gülova, Ph.D.
Assoc. Prof. Burcu Güneri Çangarlı, Ph.D.
Assoc. Prof. Engin Kanbur, Ph.D.
Assoc. Prof. Ferhan Sayın, Ph.D.
Assoc. Prof. Florina Oana Virlanuta, Ph.D.
Assoc. Prof. Güler Tozkoparan, Ph.D.
Assoc. Prof. Hakkı Aktaş, Ph.D.
Assoc. Prof. Mehmet Kaya, Ph.D.
Assoc. Prof. Önder Altuntaş, Ph.D.
Assoc. Prof. Özgür Demirtaş, Ph.D.
Assoc. Prof. Rüstem Barış Yeşilay, Ph.D.
Assoc. Prof. Semih Soran, Ph.D.
Asst. Prof. Birsen Açıkcel, Ph.D.
Asst. Prof. Hasan Hüseyin Uzunbacak, Ph.D.
Asst. Prof. Muhittin Hasan Uncular, Ph.D.
Asst. Prof. Rukiye Sönmez, Ph.D.
Asst. Prof. Tahsin Akçakanat, Ph.D.
Asst. Prof. Uğur Turhan, Ph.D.
Lect. Rıza Gürler Akgün

Graphic Design

Rıza Gürler Akgün

JOURNAL OF
**AVIATION
RESEARCH**
HAVACILIK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

ORÇUN YARDIM

Havacılıkta Parça ve Cihaz Sertifikasyonu Yol Haritası

A Roadmap to Certification of Parts and Appliances in Aviation 177 - 196

ZEHRA NUR KURTOĞLU - MERVE KELEŞ

Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı Öğrencilerinde Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yeme Tutumu İlişkisi

The Relationship between Social Appearance Anxiety and Eating Attitudes in Civil Aviation Cabin Services Program Students ... 197 - 210

VOLKAN YAVAŞ - RÜSTEM BARIŞ YEŞİLAY

Türkiye'nin Havacılık ve Uzay Endüstrisi Tedarik Zinciri İçerisindeki Hedefi Üzerine Bir Değerlendirme

An Assessment of Turkey's Target in The Aerospace Industry Supply Chain 211 - 225

DİLEK YALÇIN - GONCA TELLİ YAMAMOTO - SAMET AYDIN

Havayolu İşletmesi Tercihlerinde Karar Verme Sürecine Etki Eden Faktörler: Konjoint Analizi

Factors Affecting the Decision-Making Process of Airline Management Preferences: Conjoint Analysis 226 - 241

Derleme Makaleler / Review Articles

HALİL ŞİMŞEK - SEVİL ÇULHA ÜNAL

A Conceptual Overlook at the Safety Management System

Emniyet Yönetim Sistemine Kavramsal Bir Bakış 242 - 254

Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı Öğrencilerinde Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yeme Tutumu İlişkisi

Zehra Nur KURTOĞLU¹

Merve KELEŞ²

Araştırma Makalesi	DOI: 10.51785/jar.1106771
Gönderi Tarihi: 08.06.2022	Kabul Tarihi: 07.08.2022
	Online Yayın Tarihi: 31.08.2022

Öz

Bu araştırmada sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı (SGK) ve yeme tutumları (YT) arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul'da vakıf üniversitelerinde öğrenim gören 117 sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcılara Demografik Bilgi Formu, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve Yeme Tutumu Testi Google Forms aracılığı ile sunulmuştur. Analiz sürecinde verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı normallik analizi ile değerlendirilmiş ve normal dağılmadığı belirlenmiştir. Ölçek puanları arasında ilişki olup olmadığı Spearman Korelasyon Analizi ile incelenmiş olup bağımsız ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney U Testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis Testi yapılmıştır. Sosyal görünüş kaygısının yeme tutumunu yordayıp yordamadığı basit doğrusal regresyon analizi ile incelenmiş olup sosyal görünüş kaygısının yeme tutumundaki değişikliğin %24,1'ini açıkladığı görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre SGK ve YT arasında istatistiksel olarak orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.328$, $p<.05$). Zayıf olanlarda YT ile SGK arasında orta düzeyde ($r=.614$, $p<.05$), normal kiloda olanlarda düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.226$, $p<.05$). ($p<.05$). Kadınlar erkeklerden anlamlı olarak daha fazla SGK ifade etmiştir ($p<.05$).

Anahtar Kelimeler: Sosyal görünüş kaygısı, yeme tutumu, sivil havacılık kabin hizmetleri programı

JEL Sınıflandırma: M1, O15, R4

The Relationship between Social Appearance Anxiety and Eating Attitudes in Civil Aviation Cabin Services Program Students

Abstract

This study aims to investigate the relationship between social appearance anxiety (SAA) and eating attitudes (EA) of civil aviation cabin services program students. The sample of the research consists of 117 civil aviation cabin services program students studying at private universities in Istanbul. Demographic Information Form, Social Appearance Anxiety Scale and Eating Attitude Test were presented to the participants via Google Forms. During the analysis, whether the data were suitable for normal distribution or not was evaluated; they were not normally distributed. Spearman Correlation Analysis was used to determine whether there was a relationship between scale scores, and Mann Whitney U Test was used for independent pairwise group comparisons. Kruskal-Wallis Test was used for comparison of more than two groups. Whether social appearance anxiety predicted eating attitude was examined by linear regression analysis and it was seen that social appearance anxiety explained 24.1% of the change in eating attitude. In the results, a statistically moderately significant relationship was found between SAA and EA ($r=.328$, $p<.05$). There was a moderate relationship between EA and SAA in thins ($r=.614$, $p<.05$), and a low-level significant relationship in those with normal weight ($r=.226$, $p<.05$). Women expressed significantly more SAA than men ($p<.05$).

Key Words: Social appearance anxiety, eating attitude, civil aviation cabin services program

JEL Classification: M1, O15, R4

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, znkurtoglu@gelisim.edu.tr

² Araştırma Görevlisi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, mseven@gelisim.edu.tr

GİRİŞ

Fiziksel görünüm birçok çalışma alanında oldukça değerlidir. Müşterilerden pozitif yönlü geri bildirim almak ve onlarla olumlu etkileşimde bulunmak hedefi nedeniyle, resepsiyonistler, uçuş görevlileri ve satış temsilcileri gibi hizmet alanlarında çalışan kişilerin görünümünde ve tavrında güzelliğe duyulan ihtiyaç ve talep oldukça yüksektir (Chiang ve Saw, 2018). Bu nedenle, havayolu şirketlerinin kabin ekibi istihdamlarında, başvuran kişilerin görünüşleri şirketin işe alım değerlendirmelerini oldukça etkilemektedir (Kim ve Lim, 2017). Özellikle uçuş görevlileri/kabin ekibi personelleri gülümsemeleri, güzellik ve çekicilikleri gibi tamamen fiziksel özellikleri ile havayolu şirketlerinin somut yüzleri haline gelmektedirler (Liu vd., 2020). Sivil havacılık kabin hizmetleri programını tamamlayıp mezun olan öğrencilerin, havayolu şirketlerinde kabin ekibi/kabin memuru/hostes ve host olarak görev alabildikleri bilinmektedir (Karahana ve Akduman, 2017). Fiziksel görünümün bu denli önemli olduğu ve işe alım değerlendirmelerinde beden görünüşünün öncelikli bir değerlendirme kriteri olduğu düşünüldüğünde kabin ekibi aday öğrencilerin, iş hayatına atılmadan önce görünüşleri ile ilgili değerlendirilme endişesi yaşamaları oldukça olasıdır.

Sosyal Görünüş Kaygısı (SGK), kişilerin vücut şekilleri başta olmak üzere genel görünümünün değerlendirilmesinden duydukları endişeyi ifade eder (Hart vd., 2008). SGK'nın başlıca sebep olduğu olumsuz duygu durumları beden memnuniyetsizliği, yeme davranış bozuklukları, kaygı, depresyon, vücut ağırlığı, biçim ve yeme kaygısı şeklinde ifade edilebilir (White ve Warren 2014). Buna istinaden SGK'nın sosyal anksiyete ve yeme bozuklukları ile yüksek oranda eşanlı olduğu alanyazında gösterilmektedir. Bu fikri destekler şekilde genel olumsuz değerlendirilme korkusu ve mükemmeliyetçilik güdülerinden beslenen SGK hem sosyal kaygı bozukluğu hem de yeme bozuklukları için risk faktörü olarak öne sürülmüştür (Levinson vd., 2013). Bir başka araştırmada yeme bozuklukları ve sosyal anksiyete bozukluğunun, genel görünüm nedeniyle başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme korkusuna atıfta bulunan SGK semptomları ile yüksek oranda eş tanımlı olduğunu, SGK'nın yeme psikopatolojisi için bir risk faktörü oluşturarak yeme bozukluğu ile sosyal anksiyete bozukluğu arasında köprü oluşturduğunu ortaya konulmaktadır (Reichenberger vd., 2021). Öte yandan SGK'nın tanımlanabilmesi için, anoreksiya nervoza (AN), bulimia nervoza (BN) ve başka türlü tanımlanamayan yeme bozukluğu gibi yeme bozukluklarının anlaşılması önemlidir (Claes vd., 2012); fakat yeme bozukluğu haline gelmeden önce SGK'nın kişinin yeme tutumu davranışında bir değişime sebep olup olmadığını gözlemlemek faydalı olacaktır.

Sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerini kabin memuru olarak iş edinme süreçlerinde birtakım fiziksel görünüme dayalı elemeler beklemektedir. Bu araştırmanın amacı; mezuniyetin ardından işe alım süreçlerinde belli başlı fiziksel ölçüm elemesinden geçmek zorunda olan sivil havacılık kabin hizmetleri öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve buna bağlı olarak yeme tutumu davranışlarında bir anormallik geliştirip geliştirmediğini gözlemlemektir. Öğrencilerin uçuş görevlisi/kabin memuru olma süreçlerinin fiziksel ve ruhsal durum ve tutumlarına etkisini ortaya koymak; meslek edinme süreçlerinde yaşayabilecekleri olası ruhsal değişimler ve bozukluklarını ortaya koymak adına önem taşımaktadır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Sosyal Görünüş Kaygısı (SGK)

Sosyal Görünüş Kaygısı (SGK), kişinin kendi fiziksel görünümüne yönelik algılanan olumsuz sosyal değerlendirmelerinden kaynaklanan gerginlik ve sıkıntı olarak kavramsallaştırılan bir sosyal kaygı biçimidir (Dakanalis vd., 2015). SGK, başkalarının kişinin vücudunu değerlendirmesinden duyulan rahatsızlık olmanın yanı sıra (Vural vd., 2017); kişinin doğrudan kendi vücut görünümü üzerine olumsuz bir bakış açısı olması ile de ilgilidir (Doğan, 2010). Benzer olarak bireylerin başkalarına arzu edilen bir görüntüyü sunamadıklarında hissettiklerinde sosyal görünüş kaygısının ortaya çıktığı da ileri sürülmüştür (Hagger ve Stevenson, 2010). Kişisel görünümle ilgili olumsuz değerlendirme korkusuyla yakından bağlantılı olan SGK, vücut memnuniyetsizliğinin yanı sıra yüksek düzeyde duygusal ve kişilerarası problemler ile de ilişkilidir (Antonietti vd., 2020). SGK, kişinin nasıl görüldüğü, hissettiği ve hareket ettiğini ifade eden; algı, duygular, fiziksel duyumlar tarafından aktive edilip ruh haline olduğu gibi fiziksel deneyim ve çevreye bağlı olarak da değişebilen beden imajının (Croll, 2005) negatif yönde eğilimi sonucu ortaya çıktığını savunan görüşler mevcuttur (Jung ve Lennon, 2003). Negatif beden imajına bağlı olarak depresyon, yeme bozukluğu, sosyal kaygı gibi kişileri SGK'ya götüren durumların yaşanması olasıdır (Yuceant ve Unlu, 2017). Beden imajına ek olarak literatürde SGK'nın benlik saygısı ile de ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Sanlier vd., 2018). Buradan görüleceği üzere SGK kişilerde tek başına var olmaktan ziyade, beraberinde çeşitli bozukluklar getirerek var olmakta yahut temelde farklı bozukluk ve tutumların neticesine bağlı olarak meydana gelmektedir. SGK'nın kişinin yeme tutumları/yeme bozuklukları ile ilişkili olduğunu savunan birçok çalışma mevcuttur. SGK'nın yeme tutumu ile ilişkisine geçmeden önce, yeme davranışını doğrudan etkileyen; beden algısı ve fiziksel ölçüler ile olan ilişkisine dikkat çekmek SGK ve yeme tutumu arasındaki ilişkiyi anlamlandırabilmek için faydalı olacaktır.

Beden kitle endeksi kişinin vücut ağırlığının boyun metre cinsinden karesine oranlanması ile elde edilen değeri ifade etmektedir (Prentice ve Jebb, 2001). Araştırmalar beden kitle endeksi ile SGK arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Cinsiyet kıyasına bağlı olarak yapılan bir çalışmada kadınlardan oluşan veya ağırlıklı olarak kadın örneklemelerde vücut kitle endeksi ile görünüşe dayalı sosyal kaygı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir (Crocker vd., 2006). Yapılan bir çalışmada beden kitle endeksi (BKİ) yüksek olan kadınların daha yüksek düzeyde SGK yaşama olasılıkları olduğu bildirilmektedir (Sanlier vd., 2018). Vücut ağırlığı başkaları tarafından gözlemlenebilen bir nitelik olduğundan, başkalarından gelen kiloya ilişkin önyargı ve ayrımcılık ifadelerinin yanı sıra zayıflığı teşvik eden sosyal baskılar, sosyal görünüş kaygısı ile yeme bozuklukları arasındaki ilişkiyi güçlendirmektedirler (Titchener ve Wong, 2015). Diğer yandan BKİ ile SGK arasında anlamlı ilişkinin bulunmadığı araştırmalar da mevcuttur (Levinson ve Rodebaugh, 2011; Alemdag vd., 2016).

Tüm bu bilgilerin ışığında, başkalarının kişinin vücudunu değerlendirmesinden duyulan rahatsızlığa bağlı olarak kişinin kendi fiziksel görünümü ile ilgili negatif bir bakış açısına sahip olması ve tüm bunlara bağlı olarak sosyal görünüş kaygısı geliştirmesi, araştırmacılara

bu konunun daha fazla araştırılması gerektiğini düşündürmektedir. Özellikle devamlı fiziksel bir değerlendirmeye maruz kalma ihtimalleri yüksek olan sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencileri için sosyal görünüş kaygısının meydana gelmesinin oldukça olası bir ruhsal durum olup olmadığı gözlemlenmesi gereken önemli bir husustur. Bu kapsamda yürüttüğümüz araştırmanın ilk hipotezi şu şekildedir;

H1. Sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri ve yeme tutumları arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.

1.2. Yeme Tutumu

Kişilerin yeme tutumu, yeme bozukluğu açısından önceden teşhis edilmemiş yeme bozukluğu vakalarının değerlendirilmesi için bakılan davranışsal bir durumdur (Talwar, 2011). Yeme tutumu pozitif yönde olacağı gibi kişinin çeşitli ruhsal ve bedensel rahatsızlıkları sonucunda gelişmesi halinde çoğunlukla negatif yönde eğilim gösterir. Yiyecekler ve kalorileri hakkında takıntılı düşüncelere sahip olmak, açken yüksek düzeyde sınırlı olmak, ne yiyeceğine uzun süre düşünülmesine rağmen karar verememek, psikolojik problemleri ötelemek için yiyecek bir şeye ihtiyaç duymak, hasta hissedene kadar yemeye devam etmek, yemek ve sahip olunan kilo hakkında gerçekçi olmayan düşüncelere sahip olmak anormal yeme tutumları kapsamında değerlendirilmektedir (American Dietetic Association, 2006). Yeme tutumundaki anormallikler çoğu zaman tek başına meydana gelmez, genellikle eşanlı bir mental hastalığa ihtiyaç duymaktadırlar. Kişileri yeme bozukluklarına kadar götüren anormal yeme tutumu davranışı altında yatan nedenlerden biri sosyal kaygı ve buna bağlı olarak sosyal görünüş kaygısıdır (Woo, 2014). Bu bulguya benzer olarak Levinson ve Rodebaugh (2012), sosyal kaygı ölçüsünün düzensiz yeme ile ilişkili olduğunu ve sosyal görünüş kaygısının yeme bozukluğu ve sosyal kaygı için ortak bir risk faktörü olduğunu bulmuşlardır. Üniversite öğrencileri üzerine yapılan bir başka araştırma sonucuna göre kişilerin yeme tutumu dereceleri ile SGK düzeyleri arasında negatif bir korelasyon olduğunu tespit edilmiştir (Küçükkeleş vd., 2021). Bu bulguları destekler şekilde Pallister ve Waller (2008), yeme bozukluğu veya anormal yeme tutumları olan bireylerin %83'ünün aynı zamanda bir kaygı bozukluğu ile eş tanı gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Dolayısıyla, beden algı ve ölçüleri ile ilintili olan yeme tutumu davranışının eş tanı olmaya en yakın kaygı bozukluklarından biri olan sosyal görünüş kaygısı ile ilişkili olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle bedensel özelliklerin ön planda olduğu ve fiziksel görünüşün değerlendirmeye tabii tutulduğu bir meslek grubunda aday olan kabin hizmetleri programı öğrencileri için sosyal görünüş kaygısını taşımanın ve buna bağlı olarak anormal yeme tutumu davranışları geliştirmenin ne derece olası olduğu bu araştırmanın temel konusu ve sorununu oluşturmaktadır. Bu kapsamda yürüttüğümüz araştırmanın ikinci hipotezi şu şekildedir;

H2. Sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin yeme tutumlarını yordaması beklenmektedir.

1.3. Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yeme Tutumu İlişkisi

Yüksek düzeyde kaygı, yeme bozukluklarının birçoğunda büyük oranda risk faktörü olarak tanımlanmaktadır. Buna istinaden yeme bozuklukları çoğu zaman kaygı bozuklukları ile eş tanımlı olarak meydana gelirler (Jacobi vd., 2004). Araştırmacılar, yeme bozukluklarının (buna bağlı olarak değişken yeme tutumlarının) ve sosyal kaygının yaygın olarak başkalarına nasıl göründükleri konusunda önemli endişeleri olan bireylerde birleştiğini vurgulamaktadırlar. Bu görüşün altında sosyal kaygının, utanç/başkalarından çekinme duygularına benzer şekilde, güçlü bir şekilde kişinin kendisiyle ilişkili bir bozukluk olması yatar. Utanç, başkalarından çekinme aynı zamanda yakından ilişkili olduğu düşük benlik saygısı, kendini yetersiz görme ile pozitif ilişkilidir (Ko, 2010). Ayrıca sosyal kaygı ve yeme tutumu arasındaki ilişkide bedene ilişkin algısal bozukluklar, bedenlerini olumsuz düşünen/gören ve değerlendiren bireylerde ortaya çıkma eğilimi gösterirler. Bu kişiler başkalarının bedenlerini nasıl gördüklerine dikkat etmeye oldukça yatkın olurlar ki bu durum sosyal görünüşlerine (çevrenin bedenlerini nasıl algıladığı) ilişkin yüksek düzeyde kaygı duymalarına sebep olur (Hart vd., 1989). Bireylerin beden görünüşlerini en iyi kontrol edebilecekleri davranış yeme tutumundaki değişiklikler ile başlar (düzensiz yeme/öğün atlama/yememe gibi). Buna istinaden araştırmalar sosyal görünüş kaygısı ile beden memnuniyetsizliği de dahil olmak üzere yüksek düzeyde anksiyeteye bağlı düzensiz yeme tutumları/semptomları arasındaki ilişkileri göstermiştir. Örneğin, kişinin vücudundan memnuniyetsizliği ve sıkı diyet yapma ya da fiziksel zayıflıkla aşırı derecede ilgilenmesi/fiziksel görünüşünü gün içinde sıklıkla düşünüyor olması sosyal görünüş kaygısının güçlü yordayıcılarıdır (Hausenblas ve Mack, 1999). Sosyal görünüş kaygısının, kişilerin yeme tutum ve davranışlarını etkileyebildiği göz önüne alındığında; bu araştırmanın hipotezleri fiziksel görünüşlerini mesleki olarak önemsemek zorunda olan sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı yeme tutumlarını yordamaktadır.

2. YÖNTEM

Bu araştırmanın modeli iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin değişkenlere müdahale edilmeksizin incelendiği araştırma yöntemi olan ilişkisel araştırma yöntemidir. Örneklem yöntemi olarak kartopu örneklem kullanılmıştır.

2.1. Evren-Örneklem (Çalışma Grubu)

Araştırmanın evrenini İstanbul'da iki vakıf üniversitesinde eğitim gören 165 Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu üniversitelerde eğitim gören ve araştırmaya gönüllü katılım sağlayan 117 Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmamızda ana kütleyi tamamen kapsayan ve ifade eden örneklem hacminin tahmini oranlar yoluyla yapılmıştır (Tutar ve Erdem, 2020) Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri öğrenci sayısını oluşturan 165 kişi ile, %95 olasılık ve %5 hata oranıyla analizlerde kullanılması gereken en az örneklem büyüklüğünün 116 olduğu görülmüştür. Bu sebeple 117 öğrenciyle yapılan anket çalışması örneklem için yeterli bulunmuştur. Bu katılımcıların 65'i kadın, 52'si erkektir. Yaş ortalamaları 20.25'tir (SS=1.69).

2.2. Veri Toplama Araçları

Onam formu ve veri toplama araçları katılımcılara online olarak Google Forms üzerinden sunulmuştur.

Demografik Bilgi Formu: Çalışmanın amacı doğrultusunda katılımcıların demografik verilerini değerlendirmek amacıyla hazırlanan formda yaş, cinsiyet, sınıf, boy, kilo, bu zamana kadar ki en düşük/yüksek kilo gibi kişisel bilgiler yer almaktadır. Aynı zamanda katılımcıların kilolarına yönelik algısını değerlendirmek için “Kilonuzu nasıl değerlendirirsiniz?” Sorusu yöneltilmiştir.

Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ): Hart vd. (2008) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Doğan (2010) tarafından yapılmıştır. Ölçekten alınan yüksek puan kişilerde görünüş kaygısının yüksek olmasına işaret etmektedir. Ölçek 15 maddeden oluşan 5’li Likert tipi bir öz bildirim ölçeğidir ve ölçeğin özgün formu ve Türkçe formu tek boyutlu bir yapıya sahiptir. “Dış görünüşümle ilgili kendimi rahat hissederim. Görünüşümden dolayı insanların benimle vakit geçirmek istemeyeceklerinden endişelenirim.” Maddeleri ölçekte yer alan maddelere örnek olarak verilebilmektedir. Ölçeğin cevaplama anahtarı (1) Hiç Uygun Değil, (5) Tamamen Uygun aralığındadır. Ölçeğin 1. maddesi ters puanlanan maddedir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında Cronbach alpha iç tutarlık katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Test tekrar-test güvenilirlik katsayısı ise .85 ve test yarılama yöntemiyle hesaplanan güvenilirlik katsayısı .88 olarak rapor edilmiştir (Doğan, 2010).

Yeme Tutumu Testi (YTT-26): Yeme Tutum Testi-40 testinin kısaltılması ile Garner vd. (1982) tarafından oluşturulan ölçek riskli yeme tutumlarının araştırılmasında en sık kullanılan ölçeklerden birisidir. Ergüney-Okumuş ve Sertel-Berk (2020) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada A, B ve C bölümlerinden oluşan ölçeğin yeme alışkanlıkları ile ilgili olan ve 26 sorudan oluşan B bölümü kullanılmıştır. “Kendimi sürekli yemek düşünürken bulurum. Şekerli yiyeceklerden kaçınırım.” Maddeleri ölçek maddelerinden alınan örnek maddelerdir. 5’li likert tipi olan bu ölçekte 3 = Daima, 2 = Çok sık, 1 = Sık sık olarak puan almakta ve diğer seçenekler 0 puan almaktadır. 26. madde ise ters puanlanmaktadır. Ölçek Yeme Meşguliyeti, Kısıtlama ve Sosyal Baskı olmak üzere 3 faktörlü yapıya sahiptir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında bulunan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .84’tür. Ayrıca test-tekrar test durağanlık katsayısı .78 olarak rapor edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmanın elde edilen veriler SPSS for Windows 24 programı ile analiz edilmiştir. Demografik bilgilerde edinilen boy ve kilo değerleri incelenerek tüm öğrencilerin BKİ değeri (ağırlık (kg)/ boy² (m²)) hesaplanmıştır. Analiz sürecinde ilk olarak verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı değerlendirilmiş ve normal dağılmadığı belirlenmiştir. Bu sebeple Sosyal Görünüş Kaygısı puanları ile Yeme Tutumu Testi puanları arasında ilişki olup olmadığını incelemek amacıyla Spearman Korelasyon Analizi yapılmıştır. Ölçeklerden alınan puanların karşılaştırılması için bağımsız ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney U Testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis Testi yapılmıştır.

Hangi grupların farklılaştığının belirlenmesi için Post Hoc testlerinden Games Howell Testi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı öğrencilerinin demografik bilgileri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Ort. \pm S	Min.-Max.
Yaş	20.25 \pm 1.69	18-26
Kilo	63.74 \pm 12.05	44-102
Boy	172.12 \pm 7.62	157-188
		Frekans (n) Yüzde(%)
Cinsiyet	Kadın	65 (%55.6)
	Erkek	52 (%44.4)
Sınıf	1	59 (%50.4)
	2	54 (%46.2)
	3	2 (%1.7)
	4	2 (%1.7)
Beden Kitle İndeksi Sınıflaması	Zayıf	24(%20,5)
	Normal	76(%65)
	Kilolu	15(%12.8)
	Obez	2(%1.7)

Çalışmaya toplamda 117 Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı öğrencisi katılmıştır. Bu öğrencilerin en küçüğü 18, en büyüğü 25 yaşında olup yaş ortalamaları 20.25 ($S=1.69$)’tir.

Katılımcıların kiloları değerlendirildiğinde en düşük kilo 44 kg, en yüksek kilo 102 kg olup ortalama kilo 63.74 ($S=12.05$) kg’dir. Katılımcıların boyları değerlendirildiğinde en düşük boy 172 cm, en yüksek boy 188 cm olup ortalama boy uzunluğu 172.12 ($S=7.62$) cm’dir.

Katılımcıların 65’i (%55.6) kadın, 52’si (%44.4) erkektir. 59’u (%50.4) 1. sınıf, 54’ü (%46.2) 2. sınıf, 2’si (%1.7) 3. sınıf ve 2’si (%1.7) 4. sınıf öğrencisidir. Beden kitle indeksi sınıflamasına göre 24 (%20.5) kişi zayıf, 76 (%65) kişi normal, 15(%12.8) kişi kilolu ve 2(%1.7) kişi obez olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 2’de katılımcıların sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasındaki ilişkiye dair bulgular yer almaktadır.

Tablo 2. Beden Kitle İndeksi'nin (BKİ) Yeme Tutumu Testi ve Sosyal Görünüş Kaygısı ile İlişkisi

	BKİ	
	r	p
SGK	-.035	.705
YTT	.284	.002
	YTT	
	r	p
SGK	.328	.000
BKİ: Zayıf	YTT	
	r	P
SGK	.614**	.001
BKİ: Normal	SGK	
	r	p
YTT	.226*	.049
BKİ: Obez ve Kilolu	SGK	
	r	p
YTT	.362	.154

Tablo 2'ye göre sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasında istatistiksel olarak orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.328$, $p<.05$). Beden kitle indeksi ile sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>.05$). Beden kitle indeksi ile yeme tutumu arasında istatistiksel olarak düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.284$, $p<.05$). Zayıf olanlarda yeme tutumu ile sosyal görünüş kaygısı arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.614$, $p<.05$). Normal kiloda olanlarda yeme tutumu ile sosyal görünüş kaygısı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=.226$, $p<.05$). Kilolu ve obez olanlarda yeme tutumu ile sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 3'te Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği puanının Yeme Tutumu Testi puanlarını yordama düzeyini belirlemek için yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 3. Sosyal Görünüş Kaygısının Yeme Tutumunu Yordama Düzeyine İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	T	p
	B				
Sabit	1,478	2,013	-	,734	,464
SGK	,394	,065	,491	6,049	,000

Bağımlı değişken: Yeme Tutumu Testi R=.491 F=36.596 R²=.241 p<.000

Tablo 3 değerlendirildiğinde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği'nin Yeme Tutumu Testi'ni anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. Anlamlı bir regresyon modeli, $F(1, 115) = 36.596$, $p<.001$, ile yeme tutumu değişkenindeki varyansın %24.1'inin ($R^2=.241$) sosyal görünüş kaygısı tarafından açıklandığı bulunmuştur. Buna göre sosyal görünüş kaygısı yeme tutumunu pozitif ve anlamlı olarak yordamaktadır ($\beta=.491$, $t(115)=6,049$, $p<.001$).

Tablo 4'te YTT, YTT alt ölçekleri ve SGK puanlarının beden kitle indeksi sınıflamasına göre Kruskal-Wallis testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4. YTT, YTT Alt Ölçekleri ve SGK Puanlarının BKİ Sınıflamasına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	BKİ Sınıflama	N	Sıra Ortalaması	Ki-Kare	p
Toplam_YTT	Zayıf	24	49.96	9.519	.009
	Normal	76	56.83		
	Kilolu+Obez	17	81.47		
YM_AÖ	Zayıf	24	50.54	9.701	.008
	Normal	76	56.59		
	Kilolu+Obez	17	81.71		
K_AÖ	Zayıf	24	42.73	10.120	.006
	Normal	76	60.35		
	Kilolu+Obez	17	75.94		
SB_AÖ	Zayıf	24	78.46	11.410	.003
	Normal	76	55.20		
	Kilolu+Obez	17	48.50		
Toplam_SGK	Zayıf	24	67.19	2.167	.338
	Normal	76	55.84		
	Kilolu+Obez	17	61.59		

YM_AÖ: Yeme meşguliyeti alt ölçeği, K_AÖ: Kısıtlama alt ölçeği, SB_AÖ: Sosyal baskı alt ölçeği

Tablo 4'te çalışmaya katılan Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programı öğrencilerinin beden kitle indeksi sınıflamalarına göre Sosyal görünüş kaygısı puanları sıra ortalamalarının anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($p>.05$). Bununla birlikte Yeme tutumu testi, Yeme meşguliyeti alt ölçeği, Kısıtlama alt ölçeği, Sosyal baskı alt ölçeğinde gruplar arası anlamlı farklılık görülmektedir ($p<.05$). Bu farkın kaynağını belirlemek üzere Games Howell Testi yapılmıştır. Tablo 5'te yer alan Games Howell Testi sonuçlarına göre kilolu ve obez olanların YTT toplam puanının zayıf olanlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Yeme meşguliyeti alt ölçeği puanı kilolu ve obez olanlarda zayıf olanlardan ve normal olanlardan anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<.05$). Kısıtlama alt ölçeği puanı normal olanlarda zayıf olanlardan anlamlı olarak daha yüksek bulunmuş olup aynı zamanda kilolu ve obez olanlarda zayıf olanlardan anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<.05$). Son olarak Sosyal baskı alt ölçeği puanı normal olanlarda zayıf olanlardan anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

Tablo 5. BKİ Sınıflamasına Göre İlişkin Games Howell Testi Sonuçları

Ölçek	BKİ Sınıflama (I)	BKİ Sınıflama (J)	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p	Fark
Toplam_YTT	A	B	-5.67763	.651	
		C	-17.97794	.024	C>A
	B	C	-12.30031	.059	
YM_AÖ	A	B	-1.14035	.610	C>A
		C	-7.01961*	.017	C>B
	B	C	-5.87926*	.043	
K_AÖ	A	B	-1.76754*	.024	B>A
		C	-3.55392*	.020	C>A
	B	C	-1.78638	.306	

	A	B	1.25000	.009	
SB_AÖ		C	1.88235*	.072	B>A
	B	C	.63235	.374	

A: Zayıf, B: Normal, C: Kilolu ve Obez

Tablo 6’da YTT, YTT alt ölçekleri ve SGK puanlarının cinsiyete göre Mann Whitney U Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 6. Cinsiyete Göre Ölçek ve Alt Ölçek Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Mann Whitney U Testi

Ölçek	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Toplam_YTT	Kadın	65	62.68	1450.500	-1.317	.188
	Erkek	52	54.39			
YM_AÖ	Kadın	65	64.08	1359.500	-1.833	.067
	Erkek	52	52.64			
K_AÖ	Kadın	65	55.66	1473.000	1.204	.228
	Erkek	52	63.17			
SB_AÖ	Kadın	65	64.09	1359.000	-1.895	.058
	Erkek	52	52.63			
Toplam_SGK	Kadın	65	67.06	1166.000	-2.880	.004
	Erkek	52	48.92			

Tablo 6’da çalışmaya katılımcıların cinsiyete göre Yeme tutumu testi, Yeme meşguliyeti alt ölçeği, Kısıtlama alt ölçeği, Sosyal baskı alt ölçeği puanlarının sıra ortalamalarının anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($p>.05$). Bununla birlikte Sosyal görünüş kaygısı puanlarında cinsiyetler arası anlamlı farklılık görülmektedir ($p>.05$). Buna göre kadınlar erkeklerden anlamlı olarak daha fazla sosyal görünüş kaygısı ifade etmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Sivil havacılık sektöründe uçuş görevlileri/kabin ekibi personellerinin işe alım süreçlerinde eğitim düzeylerinin yanı sıra fiziksel görünüşleri de oldukça önemli bir değerlendirme kriteridir. Öyle ki kimi kabin ekibi adayları bilişsel beceriler, dil eğitimi düzeyi gibi yazılı ve uygulamalı sınavlardan yüksek düzeyde puanlar alsalar da havayolu şirketlerinin kriter olarak belirlediği fiziksel ölçü aralığında bulunmadıkları (kilo, boy, kilo/boy oranı) için işe alım süreçlerinde elenebilmektedirler (Kim ve Lim, 2017). Bu sebeple uçuş görevlisi/kabin ekibi personeli olmaya hazırlanan sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin keskin fiziksel değerlendirmelere tabi tutuldukları kabin ekibi personeli işe alım süreçlerinde başkaları tarafından fiziksel özelliklerinin olumsuz değerlendirilebilmesi durumunun endişesini yaşama hali olan sosyal görünüş kaygısı ve bu kaygıyla ilintili olarak yeme tutumlarının değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Araştırma bulgularına göre, sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca bu öğrencilerde sosyal görünüş kaygısının yeme tutumlarındaki varyansın %24,1’ini açıklamaktadır. Erdoğan vd. (2019), üniversite öğrencileri üzerine yaptıkları araştırma sonucu sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki bulmuşlardır. Bu bulgularla paralel olarak mesleki yaşamları boyunca görselliğin ve fiziksel özelliklerin en az mesleki bilgi ve beceriler kadar ön planda olduğu düşünüldüğünde (Kim ve Park, 2014) sivil havacılık kabin hizmetleri

programı öğrencilerinin, fiziksel duruş ve görünüşleri açısından kaygı taşıyor olmaları dikkate değer bir bulgudur.

Araştırmada boy-kilo oranını ifade eden beden kitle indeksi ile sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamış, yeme tutumu ile ise düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buradan vücut ölçüleriyle paralel olarak kişilerin görünüşlerine dair bir endişe ve yeme tutumu davranışı geliştirmedikleri görülmektedir. Bu bulguya benzer şekilde bazı araştırmalar da beden kitle indeksi ile sosyal görünüş kaygısı arasında bir ilişki bulamamış (Levinson ve Rodebaugh, 2011), yalnızca kadın örneklemelerinde beden kitle indeksi ve sosyal görünüş kaygısı arasında pozitif bir ilişki olduğu gösterilmiştir (Crocker vd., 2006; Levinson, vd., 2013). Ayrıca Diehl vd. (1998) çalışmasında kadın öğrencilerden oluşan örnekleme sosyal fiziksel kaygının ile yeme bozukluklarını anlamada faydalı olacağı rapor edilmiştir. Nitekim bu araştırmanın bulguları da kadınların erkeklere kıyasla daha fazla sosyal görünüş kaygısı taşıdığını doğrular niteliktedir. Diğer yandan beden kitle indeksine göre zayıf olan kişilerin yeme tutumu ile sosyal görünüş kaygısı arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sağlıklı kilo değerinin altında olan, fiziksel olarak olması gereken düzeyin altında kilosunu olan sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin bedensel zayıflıklarına rağmen sosyal görünüş kaygısı taşıyor olmaları, sosyal görünüş kaygısının fazla kilodan ziyade düşük kilolarda da meydana gelebileceğini göstermektedir.

Bu araştırma sonucunda sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinde sosyal görünüş kaygısı ve yeme bozukluğu ilişkisinin anlamlı olması uçuş görevlisi/kabin ekibi personeli aday öğrencileri üzerine daha derin psikososyal araştırmalar yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada sivil havacılık kabin hizmetleri öğrencilerinin mesleki kaygı düzeyleri değerlendirilmemiş olup, demografik verilere göre sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumlarında değişimler gözlemlenmiştir. Bir sonraki araştırmalarda mesleki kaygı, kariyer kaygısı ile sosyal görünüş kaygısı ile yeme tutumları ve yeme bozuklukları üzerine kapsamlı araştırmalar yapmak farklı sonuçlar doğurabilir. Bunlara ek olarak, sivil havacılık kabin hizmetleri programlarının az olması, örneklem büyüklüğünü etkilediği için bu araştırmanın kısıtlarını oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

- Alemdag, S., Alemdag, C. ve Ozkara, A. B. (2016). Social appearance anxiety of fitness participants. *Baltic Journal of Sport and Health Sciences*, 3(102), 2-7. <https://doi.org/10.33607/bjshs.v3i102.58>
- American Dietetic Association. (2006). Position of the American Dietetic Association: nutrition intervention in the treatment of anorexia nervosa, bulimia nervosa, and other eating disorders. *Journal of American Dietetic Association*, 106 (12), 2073-2082. <https://doi.org/10.1016/j.jada.2006.09.007>
- Antonietti, C., Camerini, A. L. ve Marciano, L. (2020). The impact of self-esteem, family and peer cohesion on social appearance anxiety in adolescence: examination of the mediating role of coping. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1089-1102. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1858888>
- Chiang, C. I. ve Saw, Y. L. (2018). Do good looks matter when applying for jobs in the hospitality industry?. *International Journal of Hospitality Management*, 71(1), 33-40. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2017.12.001>
- Claes, L., Hart, T. A., Smits, D., Van den Eynde, F., Mueller, A. ve Mitchell, J. E. (2012). Validation of the social appearance anxiety scale in female eating disorder patients. *European Eating Disorders Review*, 20(5), 406-409. <https://doi.org/10.1002/erv.1147>
- Crocker, P. R. E., Sabiston, C. M., Kowalski, K. C., McDonough, M. H. ve Kowalski, N. (2006). Longitudinal assessment of the relationship between physical self- concept and health-related behavior and emotion in adolescent girls. *Journal of Applied Sport Psychology*, 18(3), 185–200. doi: 10.1080/10413200600830257
- Croll, J. (2005). *Body image and adolescents* (2nd ed.) New Harbinger Publications
- Dakanalis, A., Carrà, G., Calogero, R., Fida, R., Clerici, M., Zanetti, M. A. ve Riva, G. (2015). The developmental effects of media-ideal internalization and self-objectification processes on adolescents' negative body-feelings, dietary restraint, and binge eating. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 24(8), 997–1010. <https://doi.org/10.1007/s00787-014-0649-1>
- Diehl, N. S., Johnson, C. E., Rogers, R. L. ve Petrie, T. A. (1998). Social physique anxiety and disordered eating: what's the connection? *Addictive Behaviors*, 23(1), 1–6. [https://doi.org/10.1016/s0306-4603\(97\)00003-8](https://doi.org/10.1016/s0306-4603(97)00003-8)
- Doğan, T. (2010). Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği'nin (SGKÖ) Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 151-159
- Erdoğan, İ., Eryürek, S. ve Ünübol, H. (2019). Üniversite öğrencilerinde sosyal görünüş kaygısı ve yeme tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal Of Social Science*, 2(2), 85-94.
- Ergüney-Okumuş, F. E. ve Sertel-Berk, H. O. (2020). Yeme Tutum Testi kısa formunun (YTT-26) Üniversite örnekleminde Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Psikoloji Çalışmaları - Studies in Psychology*. 40(1), 57–78. <https://doi.org/10.26650/SP2019-0039>
- Hagger, M. S. ve Stevenson, A. (2010). Social physique anxiety and physical self-esteem: Gender and age effects. *Psychology & Health*, 25(1), 89–110. <https://doi.org/10.1080/08870440903160990>

- Hart, T. A., Flora, D. B., Palyo, S. A., Fresco, D. M., Holle, C. ve Heimberg, R. G. (2008). Development and examination of the social appearance anxiety scale. *Assessment*, 15(1), 48-59. <https://doi.org/10.1177/1073191107306673>
- Hart, E. A., Leary, M. R., ve Rejeski, W. J. (1989). The measurement of social physique anxiety. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11, 94-104. <https://doi.org/10.1123/jsep.11.1.94>
- Hausenblas, H. A., ve Mack, D. E. (1999). Social physique anxiety and eating disorder correlates among female athletic and nonathletic populations. *Journal of Sport Behavior*, 22, 502-512.
- Jacobi, C., Morris, L., Beckers, C., Bronisch-Holtze, J., Winter, J., Winzelberg, A. J., ve Taylor, C. B. (2007). Maintenance of internet-based prevention: A randomized controlled trial. *International Journal of Eating Disorders*, 40, 114-119. <https://doi.org/10.1002/eat.20344>
- Jung, J. ve Lennon, S. J. (2003). Body image, appearance self-schema, and media images. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 32(1), 27-51. <https://doi.org/10.1177/1077727X03255900>
- Karahan, G. ve Akduman, G. (2017). Sivil havacılık kabin hizmetleri programı öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve öznel iyi oluş (mutluluk) ilişkisi. *Danışma Kurulu*, 72.
- Kim, Y. J. ve Lim, Y. W. (2017). Relationship Between the Airline Cabin Crew Images and the Airline Employment Decisions. *Journal of the Korea Academia-Industrial Cooperation Society*, 18(2), 681-688.
- Kim, Y. ve Park, H. (2014). An investigation of the competencies required of airline cabin crew members: The case of a Korean airline. *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 13(1), 34-62. <https://doi.org/10.1080/15332845.2013.807393>
- Ko, N. (2010). The role of body shame, social appearance anxiety, and body checking behavior on body dissatisfaction and disordered eating behaviors: a cross-cultural study in Germany and Korea (Doctoral dissertation, Freiburg (Breisgau), Univ., Diss., 2010).
- Küçükkeleş, D. Ş., Hazar, S., Aytıp, S. ve Taşhan, S. T. (2021). The correlation between the menstrual irregularity and eating attitude and social appearance anxiety among university students. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 112-128.
- Levinson, C. A., Rodebaugh, T. L., White, E. K., Menatti, A. R., Weeks, J. W., Iacovino, J. M. ve Warren, C. S. (2013). Social appearance anxiety, perfectionism, and fear of negative evaluation. Distinct or shared risk factors for social anxiety and eating disorders?. *Appetite*, 67(1), 125-133. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2013.04.002>
- Levinson, C. A. ve Rodebaugh, T. L. (2012). Social anxiety and eating disorder comorbidity: The role of negative social evaluation fears. *Eating Behaviors*, 13(1), 27-35. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2011.11.006>
- Levinson, C. A. ve Rodebaugh, T. L. (2011). Validation of the Social Appearance Anxiety Scale: Factor, convergent, and divergent validity. *Assessment*, 18(3), 350-356. <https://doi.org/10.1177/1073191111404808>

- Liu, C., Chen, H., Liu, C. Y., Lin, R. T. ve Chiou, W. K. (2020). The effect of loving-kindness meditation on flight attendants' spirituality, mindfulness and subjective well-being. *Healthcare*, 8(2), 174-188. <https://doi.org/10.3390/healthcare8020174>
- Pallister, E. ve Waller, G. (2008). Anxiety in the eating disorders: Understanding the overlap. *Clinical Psychology Review*, 28(3), 366-386. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2007.07.001>
- Prentice, A. M. ve Jebb, S. A. (2001). Beyond body mass index. *Obesity reviews*, 2(3), 141-147.
- Reichenberger, J., Radix, A. K., Blechert, J. ve Legenbauer, T. (2021). Further support for the validity of the social appearance anxiety scale (SAAS) in a variety of German-speaking samples. *Eating and Weight Disorders-Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*, 27(3), 929-943. <https://doi.org/10.1007/s40519-021-01171-y>
- Sanlier N, Pehlivan M, Sabuncular G, Bakan S. ve Isguzar Y. (2018). Determining the relationship between body mass index, healthy lifestyle behaviors and social appearance anxiety. *Ecology and Food Nutrition*, 57(2), 124-139. <https://doi.org/10.1080/03670244.2017.1419343>
- Talwar, P. (2011). Factorial analysis of the eating attitude test (EAT-40) among a group of Malaysian university students. *Malaysian Journal of Psychiatry*, 20(2), 1-10.
- Titchener, K. ve Wong, Q. J. J. (2015). A weighty issue: Explaining the association between body mass index and appearance-based social anxiety. *Eating Behaviors* 16(1), 13–16. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2014.10.005>.
- Tutar, H. ve Erdem, A. T. (2020). Örnekleriyle Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Vural, M., Keskin, N. ve Çoruh, Y. (2017). Research of social appearance anxiety and self-efficacy of the students entered university by special talent exam. *International Journal of Environmental and Science Education*, 12(9), 2063-2071.
- White, E. K. ve Warren C. S. (2014). The influence of social anxiety on the body checking behaviours of female college students. *Body Image*, 11(4), 458–63. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2014.07.008>.
- Woo, J. (2014). A survey of overweight, body shape perception and eating attitude of Korean female university students. *Journal of Exercise Nutrition & Biochemistry*, 18(3), 287. <https://doi.org/10.5717/jenb.2014.18.3.287>
- Yuceant, M. ve Unlu, H. (2017). The analysis of social appearance anxiety levels of physical education teacher candidates in terms of different variables. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 19(1), 102-108.

Bu eser [Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.